

SLOVENE.

Političen list za slovenski národ.

Po pošti prejemati velja: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.
V administraciji prejemati velja: Za celo leto 13 gl., za pol leta 6 gl. 50 kr., za četrt leta 3 gl. 30 kr., za en mesec 1 gl. 10 kr. V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gl. 20 kr. več na leto. — Posamezne številke veljajo 7 kr.
Naročnino prejema upravništvo (administracija) in ekspedicijska, Semeniške ulice št. 2.

Naznanila (inserati) se sprejemajo in velja trispodna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr., če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniški ulici h. št. 2.

Izhaja vsak dan, izvenredno nedelje in praznike, ob 1/6. uri popoldne.

Štev. 172.

V Ljubljani, v soboto 31. julija 1886.

Letnik XIV.

Gori!

Duhovi leta 1848 vstajajo in razsajajo. L. 1848 je bil začetek, bila je pijanost duhov, ljudje prav za prav niso vedeli, kaj so hoteli, a drugače je sedaj. Takrat so bili delavci in sploh nižje ljudstvo le orodje tej ali drugi stranki; tu kapitalistom, drugje sebičnikom drugačne vrste; tam so odpravljali zastarele državne oblike in od novih pričakovali rešenja in vsestranske sreče, tu so hujskali častilakomni voditelji na obstoječo oblast le z nekake norčavosti, a sedaj se pa oglašajo tako zvani četrti stan. Največa nevarnost je v tem, ker je ta stan prišel ob vero in upanje. — Ne rečem, da bi bilo vse delavno ljudstvo brezbožno, še sedaj mislimo, da je več vere in krščanskega življenja med nižjim ljudstvom kakor med tako imenovanimi srednjimi boljšimi stanovi. A ti dobri in potrpežljivi ljudje ne delajo vstaj, ne vzdigujejo se zoper oblasti, drugače ne, če so zapeljani. — Nejevera izhaja iz višjih stanov na nižje, in po izgledu prvakov se rado ravna ljudstvo, ktero je po svojem načinu življenja zavisno od boljših stanov. Nekdaj se je obračala nejevolja, zavist, sod in maščevanje do dednega plemstva, do aristokracije, nastale so krvave kmetske vojske, ki so se končale po večem na veliko škodo kmetovalcem; l. 1848 je popolnoma oprostilo zemljo, kmet je postal svoboden na svojem zemljišču, dedna aristokracija ga ni več zadrževala pri njegovem gospodarstvu in postopanju, a zaradi tega zlati časi niso nastopili za kmeta. Namesto dedne je nastopila denarna aristokracija, ki vse huje tlači delavca, kakor je nekdanja tlačila dedna aristokracija podložnega. Grozno je nekdanja gospodarila pestilna pravica močnejšega, a nastopila je sedaj druge vrste pestilna pravica, oblast kapitala nad delavci. Vojske leta 1848 in tudi še leta poznej bile so se še v imenu narodnosti, tako n. pr. vojska na Laškem leta 1859 in 1866, tudi velika nemška vojska leta 1870 se je bila v imenu narodnosti, a odsihmal se oglašajo leto za leto četrta stan in vojske dobile bodo ves drugi značaj. Na tistem vré in se kuha, le tu in tam se pokažejo izmečki na površje, ali že ta začetek je tak, da mora vse poštene strah in groza

spreletovati. Sicer so pripravljeni gasilci veliki in mali, in zadušili so ogenj do sedaj še tu in tam, a komaj zadušeni tu, se prikaže zopet drugje. In vse to ni le v eni deželi, v enem kraljestvu, marveč po vsi Evropi, sedaj tu, sedaj tam, sedaj tako, sedaj drugače, a povsod isti končni vzroki.

V absolutni Rusiji se imenujejo ti ljudje, ki hočejo občni prevrat: nihilisti, „črna roka“ se imenujejo na Španjskem, pod drugim imenom zopet nastopajo na Laškem, na Francoskem in Nemškem itd. Veliko ima od njih prestati Anglija, ki se ponosa s svojimi svobodnimi postavami, tam kjer je največja revščina poleg največjega bogastva. Letošnjo spomlad pa so se oglašili delavci v Belgiji, ki se imenuje „vzgedna ustavna država“, in pokazalo se je, da se delavci vzdigujejo, ker pri vsi skromnosti s pičlim zaslužkom ne morejo živeti. Železo in kri je začelo zadušiti vstajo, a ker vzrok vstaje ni odpravljen, ostane zlo še vedno tako grozeče, kakor nekdanje. V najnovejših časih se o takih izgredivih poroča iz Amsterdamu; resno premišljeni Holandež je začel rogoviliti. Vstaja pa je bila veliko resnejša in nevarnejša, kakor se je slutilo od začetka, zadušena je sicer, a mnogo krvi se je prelilo, izgredivniki in vstaši so kljubovali orožnikom, vojakom in smrti tako hladnokrvno, tako neprestrašeno, da človeka morajo res mravlje sprehajati, kadar to beremo. To ni bilo navadno pretepanje, tudi vsikepeča jeza ali razžaljenje, to je bila vstaja dobro osnovana in premišljena, barikade so bile v trenutku postavljene po mestnih ulicah, smrt ni imela več strahu za razkačeno ljudstvo. Ko je prvega, ki je povzdignil rudečo zastavo, krogla podrla, nastopil je drugi in ko je tudi tega zadela smrtonosni strel, pobral in povzdignil jo je tretji, rudeča zastava vihrala je na barikadah tako dolgo, dokler niso po mnogem boji zmagali redarji in vojaki. Redarji so imeli največ prestati. Že mesece in mesece so narod hujskali nad nje. Vstaši so se najhuje navalili na nje, in iz tega se lahko spozna, zakaj da je bilo njih 40 ranjenih. Zvedo se pa še grozovite podrobnosti. Izgredivniki so bili siloviti, več redarjev so pometali v kleti, nekega nadzornika so vrgli v kanal, razbijali

so razložbe pri oknih. Popevaje vstaške zapeljive pesmi, naskočili so redarsko poslopje v Noordenmarktu, kjer je veleval policijski predsednik Doesburgh. V mestnem oddelku Prinsengracht-u so umorili 13 oseb in ranili jih 23. Žene niso bile več ženske, marveč divje zveri ter so kar kamnjale redarje. Bolnišnice so prenapolnjene. Zbiralo se je ljudstvo še naslednje dni, a ne več take v trumah. Amsterdamski socialistični list žuga zopet z rabukami in žuga s požari, dokler ne zgoré vse holandske mesta. Bruselski „Peuple“, glasilo belgijskih socialistov pravi: Izgredi v Amsterdamu so konec holandske monarhije in naglašajo skupnost belgijskih in holandskih socialistov.

Kedar se otroci zbudé, hočejo imeti jed že pripravljeno; kedar se ljudstva predramijo, kedar se novi časi bližajo, skrbé modre vlade, da željam ljudstva po okoliščinah vstrežejo, in prevrati se preprečijo; ako pa narodi in vlade na take čase niso pripravljeni, nastane upor — revolucija. Avstrija je prestala l. 1848, uvrstila se ter vpeljala premembe po zahtevah časa; avstrijska vlada je ena prvih začela misliti na delavsko vprašanje, in modrih postav nekaj osnovala, nekaj pripravila; Avstrija pa je dalje država iz držav, ima podložne raznih jezikov, raznih zgodovinskih izročil; vsi narodi pričakujejo od nje varstvo in brambo narodnih pravic, nji pripada toraj težka naloga zadostiti vsem opravičenim željam, zato pa ima tudi dolžnost zoperstaviti se vsem presegam in neopravičenim zahtevam, ki bi znabiti posameznemu narodu vstregli, a bili na kvar skupnosti državni. Uprav sedaj čujemo take neopravičene želje iz Budapešta tako glasno, da odmevajo po vsi deželi — t. j., kjer nepopoljšljivi potomci let 1848 in 1849 živé. Od l. 1848 je Avstrija že mnogo skusila, tudi prepričala se, da revolucija je kakor basnoslovski Saturn, ki lastne otroke požira, in da nekterim ljudem ni mogoče vstreti, več ko se jim daje, več zahtevajo. Ogri so dosegli več, kakor so sami kedaj mislili; imajo svojo vladu v Budapeštu, gospodujejo nad nemadžarskimi narodi pod krono sv. Štefana (žalibog, tako strastno, da je tem in onem na škodo). Misli

LISTEK.

Angleške naselbine in katoliki.

(Konec.)

Vse drugače je pa dandanes na Angleškem. Vsakdo vé, da so dandanes angleške naselbine zavetje svobodi in varni kraji proti navalom angleškega absolutizma. Ako dandanes govori kak angleški državnik o naselbinah, tako je navadno njegov govor slavošpev angleški svobodi. Sir Erskine May piše o naselbinah tako: Anglo-saško plemo je bilo namenjeno, da razširja pogum, vztrajnost, neprestano pridnost in ljubezen do svobode po vsem svetu. Kjer so Anglo-Sasi naselbine osnovali, prinesli so s seboj angleško postavo in ustavo, kakti to dedščino in so to, kolikor so dopuščale okoliščine, vpeljali v naselbine. V prisvojenih okrajih spoštovali so obstoječe postave, dokler ljudstva niso bila zrela za angleško pravo, in vstopivši v tujo zemljo, niso zapustili angleške svobode.

To blago načelo angleške kolonizacije so pospeševale okoliščine, da se je bolj in bolj razvijalo.

Puritani, ki so osnovali naselbino „Novo Anglijo“, so bežali pred preganjanjem Karola I. in so vzeli seboj posebno ljubezen za meščansko svobodo. Osnovali so republikansko ustavo. Preganjani katoliki, ki so se naselili v Marylandu, in pregnani kvekarji, ki so iskali zavetišča v Pensilvaniji, bili so tudi demokrati.

Druge naselbine sedemnajstega stoletja v Ameriki in Zahodni Indiji so bile manj demokratične, pa vendar osnovane na podlagi svobode in samouprave. Bodisi, da so bile naselbine v pravem posestvu zasebnikov, ali da jih je krona vzela v varstvo, na vsak način so bili naselniki svobodni. Da, bili so prosti proti volji Angležev. Ti angleški katoliški naselniki, so razglasili pravo versko strpnost v politiki in jo tudi izvrševali. Green, eden najboljših angleških zgodovinarjev v najnovejših časih pravi: Postave in parlamenti angleški so bili v novem svetu vpeljani najprej v Virginiji; nekatera leta pozneje se je pa vdomačilo v drugi naselbini načelo dosihmal ne znano na Angleškem in po večem delu Evrope; naselbina, kjer se je to vpeljalo, se je imenovala po Henrietti Mariji, soprogi Karola I., Maryland. Calvert, lord Baltimore, eden

najboljših svetovalec Stuartom, se je bil spreobrnil h katoliški veri in je bil zaradi tega prisiljen zavetišča iskati s svojimi verniki unkraj Patomaka. Ker je bila zgolj katoliška naselbina nemogoča, odprl je novo naselbino za vsaktero krščansko veroizpovedanje. „V tej deželi“, tako se je glasila prva postava v Marylandu, „ne bode nikdo, kdor veruje v Kristusa, zaradi njegove vere nadlegovan ali preganjan, nihče ga ne bode pri spoznanju njegove vere motil.“ Ta popolnoma verska svoboda, rojena v Marylandu, je postala sčasoma navadna po vseh angleških naselbinah in je prišla pozneje na Angleško, kjer sedaj velja za osnovno postavu angleške države. Braniti kakoli naselbini popolno versko svobodo, bi bilo toliko, kakor odpraviti parlament.

Nepotrebno bi bilo dokazovati, da imajo od tistega časa, ko so katolike oprostili, katoliški redovniki popolno svobodo na Angleškem in po naselbinah; dovelj je, ko navedemo v izgled Indijo, ki je bila ravnokar omenjena v državnem zboru. Tako se sedaj zida v Mhov-u, osrednji Indiji, oo. kapucinom cerkev, za ktero je vlada dala sama napraviti načrt in je tudi dala za pripomoč k zidanju 16.000 rupij. Ako pogledamo na angleške

bi bilo, da se bodo zmodrili in hvaležno vživali svoje pravice, deželo modro vladali, a ne zatirali drugih narodnosti.

A tega ne! Potratno so gospodarili, zapravljali deželno premoženje, deželo z davki preobložili, nezadovoljnost zasejali po deželi, in čujte sedaj, kaj zahtevajo! Več svobode zahtevajo, hočejo vtikovati se v kraljeve pravice, skrajna levica je prišla do tega, da žuga z vstajo, če ne bode ona z armado zapovedovala. To je že vendar preveč; a naj gospodje Madjari si zapomnijo: Nevarno je z ognjem igrati se. — Za vstajniki leta 1848, za Košutovec stoji sedaj četrti stan, to se je videlo takrat, ko je policija v Budapeštu zajela veliki vlak rib — t. j. izgrednikov, med katerimi je bilo lepo število pravih anarhistov. Zmerna liberalna stranka se je nemara nadjala, da bode ona derečo reko lahko v strugi obdržala, a v tem se je varala, zmerna stranka se sedaj odmika ter pristavlja lestvico, a po nji bodo šli najprej Košutovec, za njimi pa pravi pravcati anarhisti. Liberalna ogerska, oziroma madjarska stranka, ki misli v zadevah vojne svitli kroni kljubovati, bo sama sebe strmoglavila v nesrečo. O požaru pogori hiša, o vstaji in razbuki pa dežela. Avstrija pa mora zoperstaviti se predrznim in prenapetim Madjarom zaradi sebe, pa tudi zaradi družih narodov. „Nemzet“, ogerski časopis, vidi nevarnost po vsi Evropi. Kako to, da ni videl pred take nevarnosti, da še le sedaj vidi nevarnost, ko se Madjarom, tem razvajencem med avstrijskimi narodi, ne godi tako, kakor si sami po svoji nespameti želé. — Duhovi leta 1848 vstajajo, a ne bodo prišli sami, s seboj bodo imeli oguljeno in prevarjeno ljudstvo, zato so toliko nevarnejši. Zato naj Madjari gledajo, kaj delajo, da ognja, ki že gori, ne podpihujejo, ampak pogasé, dokler — še ni prepozno!

Politični pregled.

V Ljubljani, 31. julija.

Notranje dežele.

Trgovinski minister, markiz Baquehem, je že dal od sebe znamenje. Trgovinskim zbornicam je izdal odlok v zadevah trgovinskih pogodb, ktere bo treba obnoviti z Nemčijo in Italijo. Opozicijski listi so s tistim odlokom jako zadovoljni in ga na vso moč hvalijo. Zakaj? ne vemo; morda ker je odlok v resnici vse hvale vreden, ali pa ker mislijo, da je oče njegov njihove gore list! Trgovinski minister bo imel jako težavno stališče, če bo hotel nalogo sklepanja trgovinskih pogodb državi vgodno rešiti. Kakor znano, imamo dve točki v trgovini z inostranstvom, na kateri se radi opiramo. Prosta trgovina je ena, varstvena carina pa druga točka in prav teh dveh obeh moral se bo trgovinski minister prav trdno okleniti in rabiti sedaj in tukaj to, sedaj in ondi ono, kakor mu bo za ta ali oni pridelek bolje kazalo. So pri nas izdelki, ki gredo prav dobro v denar, kedar ni tuje konkurence; te je treba podpreti z varstveno carino. Drugi zopet ne pridelejo se v tolikošnji meri, da bi zadostovali domačim potrebam. Le-tim je treba podopreti na podlagi proste trgovine. Baquehem bo imel toraj prav kmalo pokazati, kako umé svoj posel.

„Naj se politični petelin na zvoniku obrne kakor hoče, **nemški narod v Avstriji** ne bo več zapustil narodnostnih idej, ktere mu bodo ostale za kažipota lepih in žalih dni.“ Tako piše „R. Ztg.“ govoreč o spremembi kabineta, katerih avstrijski Nemci pričakujejo, kakor židje mesije. Kakošne pa so tiste narodnostne ideje, za ktere so Nemci v ogenj in vodo podati se pripravljeni? Pridobitev vseh nemških pokrajin, kar jih je svoje dui po nemški malomarnosti prišlo v druge roke, kakor v nemške. Pri Alzaciji-Loreni menda mislijo začeti. Le-ti pokrajini se morate pred vsem zopet ponemčiti. Francoski duh in francosko mišljenje mora venkaj, naj velja kar hoče. Od ondot podali se bodo dalje proti jugu, kjer se ne mislijo poprej vstaviti, kakor še le v Trstu. Naj bi vendar pomislili ti junaki, preden se dvignejo na pot Avstrijo razbijati, da je med Spree-jo in Adrijo veliko velikih in nekaj tudi jako deročih vod. Že Vodnik je pel: „Sava čegava je, Drava čegava je? Bomu ji stražili, kdo ji če piti?“ In prav v teh vodah potonil bode nemški duh, ki si bo v svoji predrznosti semkaj doli upal. Do sedaj drevesa še nobena niso do nebes prirastla, gotovo tudi pruska ne bodo. Znabiti bi Nemcem in Prusom ne škodovalo, ko bi včasih minljivost vsega časnega malo premislili.

Med vsemi mesti v **Bosni** razven Sarajeva ima okrožno mesto Dolenja Tuzla največjo in najsijajnejšo bodočnost. Zvezana je s trgovinskim svetom po železnici, kar je dandanes prav velikanskega pomena. Obrtnija v malem se ondi tudi jako lepo razvija, za večja podjetja pa ondašnji narod še ni! To se je najsijajnejše pokazalo leta 1884, ko je vlada premožnejše posestnike okoli Dolenje Tuzle silila, da naj svoj denar skupaj zložé in ustanové delniško društvo, ktero naj takoj postavi peč za žganje opeke. Nihče ni imel poguma, ker je vsem pravega razuma manjkalo. Vladi drugzega ni kazalo, kakor da je peč na lastne stroške postavila in se sedaj sama pečá z žganjem opeke, kar ji prav lep dobiček daje, dela pa toliko, da ga niti sproti zadosti nažgati ne more. Kako bi vendar kak bogat ali vsaj premožen Slovenec lahko ondi obogatel, kedor bi se hotel pečati s kuhanjem apna ali z žganjem opeke. Obojega jim v Bosni pri obilnem stavbarstvu še silno primanjkuje! Posebno je pa v tem oziru okoli Dolenje Tuzle in okoli Doboja veliko pomanjkanje, ker se ravno ondi prav pridno zidajo hiše in druga poslopja.

Jutri toraj hočejo v **Budapeštu** govoriti v imenu ogerskega ljudstva ljudje, ktere veter iz vseh krajev skupaj znaša, kateri, zaslišavši strankarske govore, hočejo sklepati resolucije, ktere so si sami skovali. Ako ti hočejo v resoluciji povdarjati, da je ogersko ljudstvo od nekdanj vdanu bilo svojemu kralju in za domovino žrtvovalo kri in blago, more se to povdarjati v večini ogerskega ljudstva pod krono sv. Štefana, a o Košutovcih se kaj tacega ne more trditi. Kar pa hočejo povedati, da se zgodovinska veljava in čast ogerskega kralja do vojne odkritosrečno spozná in državnopravno zatrdi; mora se vendar vprašati, kedaj je bila kaka posebna ogerska armada? Poznamo pač c. kr. vojno, v kateri so ogerski, poljski in česki polki. C. kr. vojna je iztrgala Turkom deželo in nje glavno mesto Budapešt leta 1686. Ali so bili pač Ogri hvaležni za to cesarju Leopoldu I.? — Zgodovina nam pač mnogo pové o ogerskih nezadovoljnejših, ki so se ozirali preko državnih mej, dasiravno so se imeli vse Avstriji zahvaliti. Vso krivdo sedanjega vstanka tudi ne zavračamo na vse Ogre, a to je vsakemu jasno, da v sedanjih okoliščinah Ogri prav za „nebodigatreba“, da se poslužimo najmehkejšega izraza, vznemirjajo vse cesarstvo. Če bode presvitli cesar moral se ozirati na take strankarske, anarhične sklepe; če bodo populnički zapovedovali celó c. kr. armadi, potem vemo, kaj nas čaka. Gorjé vrh gorjé. In kdo je vsega tega vzrok? Žal, da tudi prvega ministra Tisze ne moremo izgovarjati. — Ozir na Ogersko že tako

Avstrijo v marsčem zadržuje, sedaj naj nam še revolucijo provzroči! Tako zvana Bahova deba je pospeševala gmotno stran ogerske dežele veliko bolje, kakor domača vlada; skušeni ogerski državniki čedalje bolj odmirajo, mlad zared sili in tišči do vlade, a iz ogerske zgodovine se drugzega niso naučili, nego nekoliko tistega madjarskega sanjarstva o nekdanji slavi in moči Ogerske. In takim ljudem verjame dandanašnja Ogerska skoraj bolj, kakor svojemu kralju, ter mu hoče po njih zapovedovati, kaj naj stori, kaj pusti! Res, grozna zaslepljenost!

Vnanje države.

Bismarku je jako všeč, da se je naš nadvojvoda Karol Ludovik odpeljal k **ruskemu caru** v Petrodvor, ter pravi, da je to povabilo najboljši porok miru v Evropi. Znano nam je, pravi Bismark dalje, kako nerad da cesar v svojem ljubem in tihem domačem zatišji sprejema veliko gospodo, ktera ga tje-kaj le motit hodi. Če se pa car sedaj svoji večletni navadi kar sam izneveri in nadvojvodu pošlje povabilo, to pač nekaj pomeni. Da, to pomeni veliko več, kakor pa vsa zatrdjevanja časnikačev politikov in diplomatov, da bomo v Evropi še mir imeli, kajti to povabilo je ravno dokaz, kakó da sta ruska in avstrijska carska rodovina v prijaznosti. Ko bi bil ruski car le količkaj mislil na to ali na ono stran nagniti se, kar bi bilo evropsko ravnotežje pokvarilo, bi on izvestno ne bil vabil avstrijskega nadvojvoda, naj ga obišče; kajti tako vabilo imelo bi že kolikor toliko binavščine na sebi. Te grde lastnosti človeštva pa v cesarskih krogih, osobito v osebi vladarjevi ne smemo iskati. Da je povabljen tudi nadvojvodinja, je pa znamenje prijaznosti med njo in rusko cesarico. Če Bismark toraj kaj tacega trdi, mu že smemo vrjeti, kajti mož, ki ima električne žice skupne Evrope v rokah, se spozna na vreme, kakor nihče.

Ruska opozicija, t. j. namreč neodvisni listi, hudo prijemajo Avstrijo zaradi njene **balkanske politike**. Posebno se pa v prvi vrsti odlikuje „Nov. Vrem.“ Ta list piše: „Spominjamo se še prav dobro, da je sedanji avstrijski minister zunanjih zadev, grof Kalnoky, odhajajoč iz Petrograda, vzel s seboj prepričanje, da je na Balkanu za Avstrijo in Rusijo zadosti prostora — toda le v gotovih mejah, katerih pa nekteri politikarji na Dunaju in v Budapeštu kar razumeti nočejo. (Ali v Rusiji pa?) Grof Kalnoky je tudi sedaj morda še starega mnenja; vsaj besede njegove vse na to kažejo, da bi se Avstrija in Rusija sporazumeli. Žal, da so dejanja avstrijske politike na Balkanu v živem nasprotju z besedami grofa Kalnokya in ta dejanja vsa le na to cikajo, kako da bi se Rusiji na Balkanu pot preprečila? Če bo Avstrija v tem smislu svojo pot nadaljevala, zadela bo nekega dne ob ruske bajonete. Kaj pa vendar Avstrija išče na Bolgarskem, kaj ob obalah črnega morja? Menda sama ne vé? (Gotovo ne, ker Egejsko morje ni Črno morje.) Ker se je avstrijskim politikarjem nekdanj reklo, da je avstrijsko težišče na iztoku, se jim sedaj kar od kraja sanja, da mora to težišče na Balkanu, ob Črnem morji ali Bog vé, kje še vse biti. Koliko pa so na Srbskem dosegli s svojo politiko? Toliko kot nič! In prav tako malo ali še manj kot nič, dosegli bodo tudi na Balkanu sploh!“ Raca na vodi, ta list piše, kakor bi se imeli že jutri ravniti z Rusom!

Razmere med **Srbijo** in **Bolgarijo** so še vedno ledeno-mrzle in silno napete. Kaj je vzrok tej žalostni prikazni? Srbi trdijo, da Bolgari, kar pa ni povsem resnično. Merodajni bolgarski krogi si odkritosrečno prizadevajo, da bi se med brati zopet prava složnost in bratska edinost vkoreninila. Od te strani toraj ni pravega povoda. Pač pa je neka druga stranka na Bolgarskem, ktera ves svoj vpliv na to obrača, da bi razprtijo med Srbi in Bolgari še zdatno povečala in to je ondašnja ruska stranka.

naselbine v Avstraliji, vidimo, da se v sedanosti katoliška cerkev tam lepo razcveta. Kardinala Moran-a angleška vlada visoko čisla. Pod njim delujejo redovniki vseh katoliških redov. Sprejemajo ga visoki katoliški uradniki, ki so se tudi vdeleževali slavnosti cerkvenega zbora, ki je bil konec preteklega leta. Na otoku Borneo, kolikor ga spada pod angleško oblast, spoštujejo tam rajah, in indijski poglavarji katoliške misijonarje v Mill-Hill-u. V Newfoundlandu je bil imenovan za gubernatorja katolik; ultraprotestantom kaj pak je to že preveč, pa kaj hočejo — državna postava daje svobodo. Kako je v Kanadi, je znano. O angleških naselbinah v Afriki govoril je nekdo, ki razmerje prav dobro pozná, Sir James Marshal, izvrsten katoličan, tega je angleška vlada dala raznim glavarjem v Vzhodni Afriki tako rekoč za pravnega pripomočnika. Sir James povdarja v svojih zanimivih priporočilih do angleških katoliških listov, kako vgodno polje so zahodno-afrikanse naselbine za katoliške misijonarje. V sveti nestrpljivosti je opozoroval katoliško ljudstvo na zahod v Afriki, in ko bi bili vslisali njegove prošnje, bi imeli sedaj pred seboj dovršeno dejanje, na ktero bi se bil mogel ozirati tudi nemški

kancelar. O teh naselbinah pové Marshal, da imajo katoliki tam vso svobodo in da jih vlada tam v vsem podpira.

O teh zanimivih rečéh ne bomo govorili dalje. Toliko je gotovo: Angleška privoli, kakor je tudi Windthorst rekel, katoliškim misijonarjem vseh redov povsod vstop v naselbine. Ali bode Nemčija stalno hodila po drugih potih? Ne bode mogla. Da protestantovski misijonarji poleg katoliških malo veljajo, je gotovo in vsakdo prizná. Zato so stavili predlog, naj se razširjanje krščanstva po naselbini dovoli le samo enemu veroizpovedanju. Možje kakor Gordon in Stanley, Nachtigall in Knorr so bili drugačnih misli. Sklenemo tukaj z razsodbo svobodomiselnega bistroumnega pisatelja Moncure Convay, ki je zopet okoli sveta potoval, in kar je skusil, v angleških časopisih objavil. Iz Kalkute je pisal: „Naj si kdo o rimo-katolikih misli, kar hoče, v inozemstvu lažje postanejo kosmopolitje (se povsod lažje vdomačijo), kakor protestantje. Ali prihaja to od tega, da nimajo skrbeti za družino, ali da nimajo utolažiti ženske občutljivosti, to je poslednjič vse eno: katoliški misijonarji razumó živeti po bratovski tudi z ljudmi druge barve. V tistih, naj bodo

že barve te ali une, vidijo le duše, ktere imajo rešiti, ki bodo v nebesih, za ktere delajo, njim enaki. Ta misel jih navdaja, ko v tuji deželi delajo za bratevstvo in svobodo med ljudmi. V Ameriki so puritani v Novi-Angliji zadušili še kal svobode; nekaj bolj na jugu, v Marylandiji, pa so katoliki svobodo vedno gojili.

Namestni kralj (lord Rippon) je hitro spoznal in razumel duha katoliške cerkve (Rippon, bivši namestni kralj v Indiji, je iz protestantizma prestopil k katoliški cerkvi; visoko so ga spoštovali ne le Evropejci, temveč tudi domačini). Kaj pak, da vse želí, da bi se to načelo privzelo za nemške naselbine. Kar še ni, lahko se še zgodi, to nam kaže tudi zgodovina angleških naselbin; nam pa tudi nekoliko ključ podaja, zakaj da ima Anglija tako srečo, da gospoduje po vseh morjih; kolikrat so že v najnovejših časih rekli, Anglija propada, iz visočine gré hitro navzdol, a vendar dosihmal še ni poznati, sicer ji večkrat tu in tam kaj spodletí, a pri državi, ki gospoduje po vseh petih delih svetá, skoraj ni mogoče drugače, vendar pa je zmirom prva velevalst na morji.

Tej je v prvi vrsti na tem ležeče, da bi se kneza odkrižali in drugič pa, da bi Srbom nagajali, ker se srbska vladna stranka rajše na avstrijsko, kakor pa na rusko prijaznost opira. To je pa v nasprotju z ruskimi tradicijami in od tod toraj vsakovrstni poskusi na razširjanje že obstoječega razpora. Kakor dolgo bo ta ruska stranka še v veljavi ostala, tako dolgo med Bolgari in Srbi ne bo še pravega miru in to bo pa trajalo, dokler Aleksander tej stranki stališča ne spodmakne ali pa se ji sam ne umakne. Pravi Bolgari bi se pa Srbom še le tedaj nezaupne pokazali, kadar bi v Belemgradu zopet Ristić stopil na prvo mesto.

Iz *Amsterdama* ima „N. fr. Pr.“ poročilo, da med izgredniki v Amsterdamu ni bilo socialistov. Znani agitator Damela Niruven-Huys, ki je bil zatožen zaradi razžaljenja kralja, je bil v ponedeljek večer v Harlemu, kjer je pred ljudsko množico razvijal svoje socialistične načrte.

Izvirni dopisi.

Od Velike Nedelje, 28. julija. Gospod dopisnik iz Ljutomerskih goric je pred nekaterimi dnevi pisal o nekaterih nesrečah, ki so se pripetile pri Ljutomermu, ter je opozoril na pazljivost. — Žalibože, da ljudje to le takrat pripoznajo, kadar se njim že nesreča zgodi, a tedaj je prepozno. Tako zamorem tudi v naši bližini fari sv. Tomaža dve temu enaki nesreči zabilježiti. 26. t. m. je padla 13letna kmečka hči v Bratonečih-ah v studenec zato, ker jo je kolo zgrabilo in notri vrglo; 27. t. m. pak je kmet L. Bobnar padel tako nesrečno z glavo pod voz, da ni misliti na ozdravljenje. — 69letni častiti g. župnik je bil takoj poklican, da mu podeli sv. zakramente, ali drugega ni bilo mogoče, kakor mu sv. poslednje olje podeliti. — Navedeni je namreč vozil kamen iz Huma pri Ormužu in prišel že blizu doma pod težko naložen voz; na vozu je ravnotežje zgubil.

Občina Veliko-Nedeljska in druge v okolici se se vnovič obrnile na vodstvo južne železnice, da na tukajšnji obstoji (Haltstelle) izvoli tudi blago za naglič (Eilgut) sprejemati, kar bi bilo v prid občinstvu in na korist železnice, ker se od tukaj veliko pišet, gosi, rac, puranov, potem sadja itd, odpošilja, ktere reči se morajo hitro odvoziti. Upajmo, da naši želji slavno vodstvo južne železnice vendar enkrat vstreže.

Naše slovstvo.

„Hedvika, banditova nevesta“. Povest iz sedemnajstega stoletja. Za prosto ljudstvo po T. Körnerjevem igrokazu predelal M. Kramar. V Ljubljani, 1886. Založil in prodaja Anton Turk, knjigovez. Tiskal L. Kordež v Mariboru. Tak je naslov najnovejši knjižici v mali 8° 78 strani obsežni. Povest podaja nam dogodke iz omenjenega stoletja, ki so se vršili na slovenski zemlji okoli Kočevja in Felzeškega gradu. Žal, da tudi ta knjižica boleva prav na tisti bolezn, kakor dandanes brez male izjeme vse priprostemu ljudstvu namenjene knjižice — na slabi slovenščini. Ljudje, ki o jedru našega jezika niti pojma nimajo, spravijo se na pisateljsko polje in sploh vse hoče pisatelj biti. Zakaj to? Zato, ker gospodje založniki vsak zmazek kupijo, le če je prav po ceni. Jezik in vsebina zdi se vsem odveč! Kam bomo prišli, če bomo na ta način bogatili našo književnost?! To ni nič in se mora odpraviti! Tudi priprostemu narodu naj piše le tisti, ki zna! Ne pa, kdor bi ravno vtegnil. Če se bo naša književnost še dolgo na ta način množila, bomo gledé jezika kmalo dospeli prav srečno za petdeset let — nazaj in zastonj bo ves trud in poduk naših leposlovnih listov, kako da je treba slovenščino pisati in kako se ona ne sme pisati. Pred vsem pa bi vsakemu „pisatelju“, ki je v mestu rojen, svetovali, da naj se gre za nekaj časa na kmete „v rove“ za svoj „pisateljski“ poklic pripravljat, preden misli pero pomočiti v črnilo. Ondi naj posluša, kako da narod govori, „kako da on zavija“. Še le potem prišlo mu bo kaj izpod peresa, kar bo narod takoj za svoje spoznal.

Priprost čitatelj se bo spodtaknil vže takoj nad 4. vrsto naslovne strani, kjer se bere, da je knjiga spisana za „prosto“ ljudstvo, kar bi se izvestno bolje in pravilneje povedalo s besedo „za priprosto“ ljudstvo. „Prost“ je frei, „priprost“ pa gewöhnlich. Stran 7 kaže nam pri nas ravnokar

bujno cvetoči germanizem, kterege povsod dobiš, kamor koli se ozreš: ... cvetoča cvetlica, „katera se je dopadla“; zakaj kvariti narodu pošteno in lepo našinščino s takimi izrazi, kakoršnih nikjer med nepokvarjenimi Slovenci slišati ni! Slovenec pravi, da mu je to slučajno tudi lahko „všeč“, kar „se je Nemcu dopadlo“. Na 8 strani je madjarski „kinč“. Sploh je pa ta stavek: „nežna deklica pa se razcvita jednako krasni pomladini roži, katera ima v kratkem ves njen kinč raztrositi po samotni tihi okolici“, — bedarija brez primere. Raztroša se gnoj, cvet in duh se pa razvija na enem samem kraju, oziroma drugi razširja po najbližnji okolici. „Njen“ je tudi germanizem, ki tu spodriva posteni naš „svoj“. Zakaj ne rabite v tem slučaju raje „vso svojo lepoto“, kar bi se roži veliko bolje podalo, kakor pa „ves njen kinč“.

Na 8. strani nekoliko spodaj je grda slovniška napaka cesarskim vojvodom in prav spodaj napačna vez edinega števila z množino: „Več let nagovarjal je Turka, obetal jim zlate gradove.“ To bi se moralo glasiti ali oboje v ednini: „Turka ... mu“, ali pa oboje v množini: „Turke ... jim“, Enega v ednini, družega v množini, pa nikjer ne slišiš med narodom. Stran 9 nam spričuje, da gospod M. Kramar ne ume slovenskega pogojnika in njegove zveze, sicer bi ne bil zapisal: „Da bi cesar Leopold I. tako izvrstnih mož v svoji armadi ne imel, kaj slaba bi se mu bila godila.“ Zakaj bi se ta stavek lepše ne glasil slovenski tako-le: „Cesarju Leopoldu I. bi se bila godila kaj slaba, če bi ne bil imel tako izvrstnih mož v svoji armadi.“ Prav tako nerodno zveržen je nekoliko spodaj stavek: „Kmalu prihrumi turška drubal v deželo, požigaje mesta in vasi, žene, mladeniče in očete pa vlačí v sužnost.“ Tako se Vam zopet nikjer ne govori, še manj pa pravilno piše. Deležnik tu nikakor ni na svojem mestu in pa tudi z vejico ločiti ga od družega stavka je popolnoma odveč. Na 11. strani moral bi stati nedovršnik mesto dovršnega glagola „ozrl“. Žalostno se je „oziral“, ne pa „ozrl“, razven če je storil to samo enkrat. Še bolje nego „oziral“ je pa za ta slučaj: „zrl“ in se mora stavek glasiti: „Žalostno je zrl v modre oči.“

(Dalje prih.)

Domače novice.

(Kanonično vmesten) je bil danes č. g. Janez Kobilica na faro Črnuče. — Č. g. Franc Rihar pride na njegovo mesto za duhovnega pomočnika v Trnovo.

(Ljubljanski mestni odbor) bode prihodnji torek, 3. avgusta, imel sejo. Kaj pride na vrsto, oznanili bomo v nastopni številki.

(Vabilo) na ljudsko veselico, ktero priredi Šišenska čitalnica in podružnica sv. Cirila in Metoda s prijaznim sodelovanjem društev „Sokola“ in Slavec“ v proslavo slovanskih blagovestnikov sv. Cirila in Metoda v dan 1. avgusta 1885 na vrtu Koslerjeve pivarne. Obseg: Petje, godba, telovadba, streljanje, tehtanje, plezanje, balon, razne igre in umeteljni ogenj. Pri veselici svira skupna godba c. k. pešpolka baron Kuhn št. 17. Spored: 1. Putnica. — 2. Strauss — Ouvertura k operi „Cigan baron“, svira vojaška godba. — 3. Dr. G. Ipavec — „Pod lipo“, poje mešani zbor Šišenske čitalnice. — 4. Slavnostni govor, govori gospod Borštnik. — 5. Verdi — Sklep k operi „Aida“, svira vojaška godba. — 6. Volarič — „Slovanski svet ti si krasan“, poje možki zbor Šišenske čitalnice. — 7. Ivanovici — „Val Dunave“, valček, svira vojaška godba. — 8. Bendl — „Svoji k svojim“, možki zbor s četverosplovom, poje društvo „Slavec“. — 9. Donizetti — Septet in finale iz opere „Don Sebastian“, svira vojaška godba. — 10. A. Nedved — „Nazaj v planinski raj“, poje mešani zbor Šišenske čitalnice. — 11. Millöcker — Potpourri iz opere „Gasparone“, svira vojaška godba. — 12. Haidrich — „Jadransko morje“, pojeta zbor društ. „Slavec“ in Šišenska čitalnica. — 13. Flotow — Ouvertura k operi „Indra“, svira vojaška godba. — 14. Heidrich — „Sirota“, možki zbor z alt-samospevom, poje možki zbor Šišenske čitalnice. — 15. Kaulich — „Con Amore“, četvorka, svira vojaška godba. — 16. Mangolt — „Moj dom“, poje društvo „Slavec“. — 17. Czibulka — „Serenade italienne“, svira vojaška godba. — 18. Dr. G. Ipavec — „Slovanska dežela“, poje mešani zbor Šišenske čitalnice. — 19. Ambrož — „Marie“, polka mazur, svira vo-

jaška godba. — 20. Iv. pl. Zajic — „Frankopanka“, pojeta zbor društ. „Slavec“ in Šišenska čitalnica. — 21. Strauss — „Povest iz domovine“, valček, svira vojaška godba. — Ob 5. uri plezanje za dobitke na „maj“. Ob 6. uri telovadba Sokolov“. Pri vgodnem vremenu splava ob 7. uri veliki balon „Mongolfiere“ v zrak. Iz 100 metrov višine sipal bo darila; iz 1000 metrov višine vrnil se bo mali sprem-ljevalec balona pod varstno omrelo k zemlji. Streljanje na dobitke se prične ob 9. uri zjutraj. Dobitki so: I. 1 cekin, II. 3 gold., III. 2 gold., IV. 1 gold. Strel velja 5 kr. Najboljšim strelcem pripadejo dobitki. — Razdelitev ob 8. uri. Voditelj strelišča gosp. E. Kaiser. Začetek ob 3. uri popo-ludne. Vstopnina 20 kr., otroci plačajo 10 kr.; p. t. društveniki Šišenske čitalnice, podružnice sv. Cirila in Metoda v Šiški, sodelujoči gospodje Sokoli in pevci so prosti.

(Veliko škodo) napravila je poslednja vihra po Ljubljanskem močvirju na poljskih pridelkih, kakor tudi na sadji.

(Več brambovskih neaktivnih častnikov) tukajšnjih batalijonov št. 24 in 25 odide drugi teden v Dobrovnik v Dalmacijo k vojaškim vajam. Izmed bolj znanih sta gg. Anton Koder in Franc Kos.

(O koleri.) Našo predvčeranjšo novico o Tržaški koleri, ktero smo, kakor je bilo povedano, po „Edinosti“ posneli, nam je toliko popraviti, da v okolici Tržaški ni umrlo 314 peric, temveč je le med vsemi umrlimi skoro $\frac{3}{4}$ (kar je bilo pa v „Edin.“ prav tako tiskano, kakor 314) peric. — Ker smo že pri popravljanju, naj tudi omenimo, da je v Slov. št. 169 po naključju zašla politična novica zunanjih držav „Poljaki“ na prvo mesto pod „notranje dežele“. To smo omenili zaradi tega, da nam ne bo kdo nevednosti očital, češ, da niti ne vemo, da je Minsk pod ruskim carom.

(Posojilnica v Črnomlju), vknjižena zadruga z neomejeno zavezo, imela je v prvi polovici tekočega leta 10.533 gold. 83 kr. dohodkov in 10.471 gold. 45 kr. izdatkov, toraj skupnega prometa 21.005 gold. 28 kr. Delovati pričela je 1. avgusta 1885 in je do konca junija t. l. izposodila 126 strankam 12.839 glđ. 50 kr. Hranilne vloge znašajo 12.205 gold. 41 kr. Zadržni deleži 132 udov znašajo 942 gold. Izposojila dajejo se deloma na suhe menjice, deloma na dolžna pisma, ktera tudi poroki podpišejo in pa tudi na dolžna pisma proti intabulaciji. Posojilnica deljuje s tolikim zaupanjem, da dobiva vedno toliko hranilnih vlog, kolikor zamore sproti izposoditi.

(Red o požarnej policiji in o gasilnih stražah) za vojvodino Kranjsko brez Ljubljane, z dodatkom načrta, pravil in službenega reda, je naslov ravnokar v tiskarni Klein in Kovač izišle brošurice, ktera ima namen, da se razširi posebno po kmet-skih občinah, da seznani občinstvo o postavnih na-redbah.

(Predsednik Goriske trgovinske zbornice), Viljem pl. Ritter-Zahony, se je temu predsedništvu odpovedal.

Razne reči.

— Stara Morguntia, Mainz, ena naj-zadnjih osirotelih škofijskih stolic je imela preteklo nedeljo svoj častni dan — posvečevanja in nastop svojega novega škofa dr. Pavla Haffner-ja. Svečanost je bila toliko, kolikoršnja le more biti pri taki pri-lik; ljudstva pa tudi toliko, da je oskrbništvu do-tične železnice povsod vagone iskalo, ker lastnih ni imelo toliko, kolikor jih je bilo treba za prevoz ptujcev. Posvečeval je novega škofa nadškof Roos iz Friburga v navzočnosti Eichstädskega in Trevir-skega škofa. Svečanost v cerkvi trajala je čez tri ure. Ob 4. uri je bil slavnosten obed za 1600 gostov. Novi škof, dr. Pavel Haffner je jeden naj-slavnejših učenjakov na Nemškem. Izdajal je mnogo let znane „Frankfurter zeitgemässe Broschüren“, v kterih se je svetu nehoté naznanjeval kot značajnega, neprestrašenega boritelja za pravice katoliške cerkve — le čuda, da ga je vlada potrdila za škofa. Kaj pak, da se sme zanašati, da se bode z njim lahko porazumljevala, če je sicer le dobre volje.

— Osrednje-azijatska železnica. Ruski listi nam poročajo, da je postaja na železnici od Mihajlovka ob kaspiskem morju do slovečega mesta Samarkanda dovršena. Iz tega zapisnika se vidi, da je preko brezvodne puščave od morja do Kasand-šika 148. odtod do Kisil-Arvata 96 vrst. (1 ruska vrsta = 1.06 kilometrov.) Dobro namočena Ahal-zelenica je dolga do Geursa 237 vrst, najjužnejša točka železnice, Dushak, ki je Serahsu in Heratu najbliža, je 581 vrst od morja, 159 od Ashabada, 167 od Mrva in 754 od Samarkanda oddaljena.

Preko Buharske zemlje je železnica 300 vrst dolga, do Samarkanda je 1300 vrst, naravna pot od Merva preko Burdalika in Karti je le 1200 vrst. A to ni bilo ljudstvu in vladi v Bohari všeč in na korist. Glavni postaji ste Ashabad in Samarkand. Pri postajah je mnogo sveta potreba, kajti tam se ima postaviti kolodvor, potem poslopje za pošne in telegrafne orodjedelnice, isto tako tudi bivališča za popotnike. Sploh spada to med železnični načrt, da se na pripravnih postajah in v primerni daljavi postavijo bivališča za popotnike; na vzhodu so sicer Armenci in Grki zelo podvzetni, kar se vidi pri Batumu, vendar hiš za popotnike še niso pripravili, dasiravno so tu in tam postavljeni gostilnice, in sicer že leta 1881. Taka bivališča so že narejena pri Ufun-Fada, kjer se železnica začne, potem na 14 drugih krajih, med katerimi imenujemo Merv, Boharo in Samarkand. — Železnica skrbi za prenočišča popotnikov, a vendar se ne sme primerjati železnicam, kakoršne so po Evropi, ker vse je preskrbljeno za zložnost popotnikov; čakališč po raznih voznih redih ni potreba, čuvajev pri cestah ni, ker tudi cestá ni, a okoli vsake postaje napravijo vrte, nasade drevja; a posamezne postaje pri telegrafu so pa še dandanes v kubitkah (pastirskih kočah), kakor so bile l. 1880. Sedaj, ko je dežela podvržena in so ljudstva še le ukrotena, ne more se še vedeti, kje se bode kupčija stekala, kje se bode naredila glavna tržišča, to se pač s časom pokaže, tako pravijo vsi, ki te kraje in ljudstvo poznajo. Železnica ima sedaj le en tir in je narejena za tri vlake na oboje namer; pri hitrosti 20 verst v eni uri biti morajo pa tudi prostori, kjer se bodo mogli vozovi umikati. Za vojskin čas bode mogoče, da gré po 6 vlakov na dan, zato bode pa treba drugo pripraviti in v zalogi imeti. Po postajah je preskrbljeno, da najdejo vlaki dovolj vode in da so preskrbljeni tudi prebivalci. Kjer ni bilo rek ali potokov, napravili so kapnico. Pri Mihajlovskem so parni stroji, ki iz morske vode napravljajo pitno vodo. Drugod so napravljene velike posode, kamor pripeljejo vlaki potrebno vodo večkrat v tednu, to je od Kasandišeka do Mola Karli. Inženir Grot je zvrtil tudi arteške vodnjake, pod peskom je plast ilovice, ki vodo drži. Železnica pa mora biti sama za-se in mora skrbeti za vse potrebno, tako ima svoj kraj, kjer petrolej dobiva, kamor pelje postranska železnica, ta kraj se imenuje Balla Jem. — Potreba bode ljudi ob ti železnici naučila, kar še sedaj ne znajo.

Telegrami.

Trst, 29. julija. V poslednjih 24 urah zbolelo je tukaj 9 oseb za kolero, umrlo pa 5. — Na Reki dobil je v teku 24 ur kolero le en sam človek.

London, 31. julija. Gladstone izročil je včeraj kraljici uradni pečat. Kraljica je imenovala štiri nove pèrje, med katerimi je tudi Sir Tomaž Bassey.

London, 30. julija. Dvesto kitajskih pomorskih roparjev napadlo je angleški v holasoski službi stoječi parnik „Hokcanton“. Boj se je pričel, ter sta padla kapitan in prvi krmar; vso ostalo posadko in kapitanovo ženo vzeli so roparji s saboj kot vjetnike in sedaj za nje 50.000 dolarjev zahtevajo. Holandska vlada poslala je 3 vojne ladije in 400 vojakov, da bodo roparje polovili.

Amsterdam, 31. julija. Včeraj je bilo popolnoma mirno. Vojaki so razun dveh straž povsod odšli v vojašnice. Socijalistiški tabor, ki je bil na nedeljo naznanjen, je prepovedan. Izgredov se vlada ne boji.

Umrli so:

29. julija. Rudolf Blechschmidt, uradnikov sin, 2 mes., sv. Florjana ulice št. 19, jetika. — Jovana Tekave, kočjaževa hči, 1 $\frac{1}{4}$ leta, Hrenove ulice št. 14, ošpice.

V bolnišnici:

29. julija. Marija Kotar, gostija, 60 let, jetika.

Tuji.

29. julija.

Pri **Maliču**: Atlas, Heinerich in Poppe, trgovci, z Dunaja. — Strobl, inženir, iz Grada. — Dr. Jul. Kolatschek, župnik, iz Zagreba. — Adler, e. k. nadporočnik, iz Karlovca. — Kump in Tscherne, trgovci, iz Kočevja. — vitez Rečja, uradnik, iz Trsta.

Pri **Stonu**: Moric Karlezbach, trgovec, iz Frankfurta. Feigel in Krauss, potovalca, z Dunaja. — Jakob Stein, potovalec, iz Prage. — Elizr pl. Pichl, zasebnica, iz Glognitza. — H. Freudweiller, potovalec, iz Celovca. — Robert Dreul, učitelj, iz Mitterburga. — Reza Tome, iz Abbacieje.

Pri **Bavarskem dvoru**: Max Widerwohl, trgovec, s soprogo, iz Kočevja.

Pri **Južnem kolodvoru**: Ana Jendl, zasebnica, iz Celovca. — Jožefa Musina, zasebnica, z družino, iz Trsta. — Renz, zasebnik, iz Trsta. — Girolamo Cepella, zasebnik, iz Pazna. — Filibert Rom, iz Ljubljane.

Izdajatelj in odgovorni tiskar Josip Jerič.

Pri **Avstrijskem caru**: J. Bach, trgovec, iz Reutl-nigena. — Avgust Haus, knjigovodja, iz Maribora. — Jožef Kožuh, profesor, iz Gorice. — T. Struckel, posestnik, iz Cirknice. Pri **Virantu**: Raktelj in Česarek, dijaka, iz Ribnice. — Frane Berdaus, posestnik, iz Dobropolja.

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas	Stanje	Veter	Vreme	Mokrine na 24 ur v mm
	opazovanja	zrakomera v mm	toplomera po Celziju		
7. u. zjut.	741-10	+16-4	sl. svzh.	jasno	
30. 2. u. pop.	738-79	+23-1	sl. szap.	jasno	0 00
9. u. zveč.	737-49	+16-8	sl. szap.	jasno	

Jasen dan. Srednja temperatura 18-8° C., za 0-8° nad normalom.

Dunajska borza.

(Telegrafično poročilo.)

31. julija

Papirna renta 5% po 100 gl. (s 16% davka)	85	35	kr.
Sreberna „ 5% „ 100 „ (s 16% davka)	86	15	„
4% avstr. zlata renta, davka prosta	121	—	„
Papirna renta, davka prosta	102	—	„
Akcije avstr.-ogerske banke	869	—	„
Kreditne akcije	273	60	„
London	126	20	„
Srebro	—	—	„
Francoski napoleon.	10	01	„
Ces. cekini	5	94	„
Nemške marke	61	90	„

V našem založništvu je izšla in se dobiva po vseh knjigo-tržnicah knjiga:

Šaljivi Slovenec.

Zbirka najboljših kratkočasnic iz vseh stanov.

Nabral

Anton Brezovnik, učitelj.

12 pol v 8°. Mehko vezana 60 kr., franko po pošti 65 kr.

Gospod pisatelj, oziroma zbiratelj, mnogo dozdaj le nenatis-nenih kratkočasnic gotovo ni imel malo truda pri zbiranju teh kratkočasnic in smešnic, predno je vse nabral, jih opilil in potem primerno razvrstil za vsak stan posebe. Gotovo mu bode vsakdo hvalečen za njegovo delo, saj bode čitajoč podane smešnice prečital marsikatero uro veselo, zginila mu bode za trenutek skrb za vsak-danji pižli kruh, razvedrilo se mu bode lice in telo njegovo pro-linjeno bode nove moči. Kar je sol jedilom, to je humor (lala) življenju. «Humor zgubljen, življenje zgubljeno», pravi K. Bühler.

Ig. pl. Kleinmayr & Fed. Bamberg

knjigotržnica

v Ljubljani na Kongresnem trgu.

Žitna cena.

Pšenica banaška 1 hlkt. 8 gl. 25 kr. — domača 6 gl. 76 kr. — Rž 5 gl. 77 kr. — Ječmen 4 gl. 12 kr. — Ajda 4 gl. 62 kr. — Proso 5 gl. 77 kr. — Turšica 5 gld. 61 kr. — Oves 3 gl. 46 kr.

Ravnokar izišla je pri

Leonu Woerlu na Dunaji

književna novost

Don Quixote und Sancho Pansa

auf dem liberalen Parnasse.

Der Herren Anastasius Grün und v. Bauernfeld Fanfaronaden in Politik und Religion, nach Erfahrung und Verdienst gewürdigt von

Sebastian Brunner

oblika klasikov 200 strani gold. 1 — s poštino vred gold. 1.05

Ta spomenik razpravlja v sarkastičnem in perečem jeziku, kakoršen je le slavnemu Brunnerju lasten, logiko obeh pesnikov, ki sta prostost opevala, na podlagi njunih dejanj. Z neprekošljivo temeljitostjo pisatelj dokazuje, koliko so fraze in zasramovanja vere in politike obeh slobodnjaških prenapetežev vredne, ob enem pa navaja sam take nauke, ki ne bodo zgrešili svojega pota celó pri največjih prenapetežih à la Grün. Vsa tvarina se razpravlja v 76 poglavjih in bode vse tiste jako zanimala, ki imajo ali čitajo Grünove spise. Knjiga bode tem zanimiveja za berilo, ker je deloma v verzih pisana in je nadaljevalen zvezek „Hau- und Bausteine“ ravno tega pisatelja.

Dobiva se v Ljubljani

(4)

v Katoliški Bukvarni.

Piccoli-eva esenca za želodec.
katero pripravlja
G. PICCOLI, lekar v Ljubljani.
Ozdravlja kakor je razvidno iz zahvalnih pism in zdravniških spričeval bolezni v želodcu in trebuhu, bodenje, krč, želodečno in premenjavno mrzlico, zabasanje, hemerolide, zlatenice, migreno itd. in je najboljši pripomoček zoper gliste pri otrocih.
Pošilja izdelovatelj po pošti v škatlicah po 12 steklenic za 1 gld. 36 novc.
Pri večem številu dabi se primeren odpust.

Izvrstni učinek te esence potrjujejo spričevala več slovečih zdravnikov (Dr. Emil vitez pl. Stöckl, e. kr. vladni svetovalec in deželno-sanitetni poročevalec Kranjske, Dr. D'Agostini, Dr. Cambon, Dr. vitez pl. Gora-eucehi, Dr. Pardo v Trstu, Dr. K. Minola, mestni phisikus v Milánu, kakor tudi veliko prečast. g. župnikov in na tisoče oseb, ki so jo rabile in se le njej zahvalujejo za zopet pridobljeno zdravje).

Cena eni steklenici 10 kr.

Izdelovatelj te esence jo pošilja po pošti v zabojčkih po 12 steklenic 1 gld. 36 kr. Poštne stroške plačujejo p. t. naročniki. (9)

Lekarna
G. Piccoli-ja
„Pri Angelu“
v Ljubljani,
na Dunajski cesti,

je vedno preskrbljena z vsemi zdravili najboljše baže in izvršuje vsako naročilo najhitreje in točno proti poštenu povzetju.

Naznanilo in priporočilo.

Udano podpisani dovoljujem si prečastiti duhovščini in slavnemu občinstvu naznanjati, da se moja

knjigoveznica

od 10. maja t. l. nadalje nahaja na sv. Petra cesti št. 6, nasproti gostilne pri „Avstrijskem cesarju“.

Priporočam se vsem, da me v novem stanovanji podpirati blagovolijo, kakor so me do sedaj. Skerbel bodem naročnikom vselej naglo in dobro postreči. Pri-poročam se prečastiti duhovščini za prevezovanje „Missale Romanum“, „Brevirjev“ in vseh družih liturgičnih knjig; učiteljem in čitalnicam za vezanje šolskih in knjižničnih knjig; uradnjam in žu-panijam za vezanje uradnih knjig. Vnanjim naročni-kom pripravljen sem pri večjih pošiljках povrniti vožne ali druge stroške; Ljubljanskim naročnikom pa, katerim čas ne dopušča zaradi oddaljenosti tu sem priti, pridem ali pošljem sam po delo, naj mi le po dopisnici ali kakor si bodi, naznanijo dan in uro, kdaj da pošljem, ali pridem po delo. Vedno bodem pripravljen, vsako, tudi najmanjše delo prevzeti in ga ročno izvršiti. Konečno se priporočam tudi še za galanterijska in karto-nažna dela z zagotovljen nizke cene in ličnega dela.

Z odličnim spoštovanjem

Fran Dežman,
bukvovez.

(3)

Tisk „Katoliške Tiskarne“ v Ljubljani.